

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové ve věci žalobce: **J. Š. – T. I.**, zast. Mgr. Pavlem Klegou, advokátem se sídlem U Staré elektrárny 291/11, Ostrava, proti žalovanému: **Energetický regulační úřad**, se sídlem Masarykovo náměstí 5, Jihlava, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 9. 2021, č. j. 07907-31/2020-ERU, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 26. 10. 2021, č. j. 30 A 126/2021-26,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

Odůvodnění:

[1] Žalobce jako stěžovatel brojí včas podanou kasační stížností proti v záhlaví uvedenému usnesení krajského soudu, kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti výše uvedenému rozhodnutí Rady Energetického regulačního úřadu. Tím byl zamítnut rozklad stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 1. 2021, č. j. 07907-20/2020-ERU, sp. zn. OSS-07907/2020-ERU, a toto rozhodnutí potvrzeno. Rozhodnutím žalovaného byl zamítnut návrh stěžovatele na vydání rozhodnutí, že společnost ČEZ Prodej, a. s. je povinna plnit závazky ze smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny do odběrného místa a zajistit distribuci elektřiny a systémové služby podle sazby B12, resp. její následnice smlouvené pod názvem PŘÍMOTOP BUSINESS pro přímé elektrické vytápění.

[2] Krajský soud věc neposuzoval meritorně, ale žalobu odmítnul postupem podle § 46 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť napadeným správním rozhodnutím správní orgán rozhodl v mezích své zákonné pravomoci v soukromoprávní věci. Konkrétně šlo o spor mezi dvěma osobami soukromého práva o plnění povinností ze soukromoprávní smlouvy. Šlo tedy o sporné řízení v obchodní věci, a proto měla být žaloba podána k příslušnému okresnímu soudu v režimu části páté zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“). V usnesení o odmítnutí žaloby byl stěžovatel poučen o tom, že do jednoho měsíce od právní moci usnesení může podat žalobu k příslušnému okresnímu soudu.

[3] Stěžovatel v kasační stížnosti směřující proti tomuto usnesení výslovně uplatňuje i důvody obsažené v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Vzhledem k tomu, že napadá usnesení o odmítnutí žaloby, připadají v úvahu jen důvody podle písm. e) citovaného ustanovení (blíže viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004-98, dostupný na www.nssoud.cz). Reálně tedy podává stěžovatel kasační stížnost z důvodu tvrzené *nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu*.

[4] Stěžovatel stručně poukazuje na to, že žalovaný rozhodl podle skutkového stavu, který je v rozporu se spisem, při jeho rozhodování byl porušen zákon, proto měl krajský soud žalobu projednat a rozhodnutí Rady Energetického regulačního úřadu zrušit.

[5] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu.

[6] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a zjistil, že kasační stížnost je podána včas, stěžovatel je zastoupen advokátem a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Důvodnost kasační stížnosti pak zdejší soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[7] Nejvyšší správní soud se mohl zabývat pouze tím, zda byla žaloba stěžovatele odmítnuta v souladu se zákonem, tj. posuzoval jen, zda rozhodnutí správního orgánu ve sporu o plnění povinností ze smlouvy o sdružených službách dodávek elektřiny je vydáno v soukromoprávní věci.

[8] Ustanovení § 17 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (dále jen „energetický zákon“), upravuje působnost Energetického úřadu. Podle odstavce 7 písm. e) bodu 1 tento úřad *na návrh spotřebitele odebírajícího elektřinu, plyn nebo tepelnou energii pro spotřebu v domácnosti nebo zákazníka, který je fyzickou osobou podnikající, rozhoduje spory mezi zákazníkem a držitelem licence o splnění povinností ze smluv, jejichž předmětem je dodávka nebo distribuce elektřiny, plynu nebo tepelné energie*.

[9] Jedná se tedy o zvláštní sporné řízení podle energetického zákona; tuto skutečnost nezpochybňuje nikterak ani stěžovatel. V obecné rovině je sporné správní řízení upraveno v § 141 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Podle odstavce 1 ve sporném řízení správní orgán řeší spory z veřejnoprávních smluv a v případech stanovených zvláštními zákony spory vyplývající z občanskoprávních, pracovních, rodinných nebo obchodních vztahů.

pokračování

[10] V daném případě není spor veden na základě veřejnoprávní smlouvy, neboť žádná taková nebyla uzavřena. Jde tedy o spor soukromoprávní povahy, konkrétně o spor obchodní, který je veden mezi dvěma podnikateli v rámci jejich podnikatelské činnosti. *Zvláštním zákonem* ve smyslu shora citovaného ustanovení § 141 odst. 1 správního řádu je energetický zákon. Povaha tohoto předpisu není určující pro posouzení povahy sporu. Energetický zákon nadto nelze považovat za výlučně veřejnoprávní předpis. Nadepsaný zákon v souladu se svým § 1 upravuje podmínky podnikání a výkon státní správy v energetických odvětvích, kterými jsou elektroenergetika, plynárenství a teplárenství, jakož i práva a povinnosti fyzických a právnických osob s tím spojené. Zatímco úprava státní správy na daném úseku je veřejnoprávní povahy, podnikání v předmětné oblasti přes vyšší počet kogentních norem musí vycházet ze soukromoprávní povahy podnikání jako takového (§ 420 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v rozhodném znění).

[11] Rozhodujícím kritériem pro rozlišení toho, o jaký vztah se jedná, je nicméně metoda úpravy, tedy, zda jde o úpravu vztahů postavených na rovnosti zúčastněných subjektů, nebo o vztahy ryze vrchnostenského charakteru, kam ve sféře energetického práva patří např. rozhodování ve věcech udělení, změn či zrušení licencí. Spor o dodávky elektřiny, distribuci elektřiny a systémové služby takový charakter nemá.

[12] Je vhodné také podotknout, že v závěrech o soukromoprávní povaze sporů rozhodovaných žalovaným podle § 17 odst. 7 energetického zákona je judikatura správních soudů jednotná (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 10. 2004, č. j. 7 As 58/2003-104, ze dne 11. 2. 2014, č. j. 2 As 70/2013-45, nebo usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 4. 2018, č. j. 6 A 217/2016-38). Soudy v těchto věcech sice posuzovaly jiný typ sporu dle § 17 energetického zákona, přesto v citovaných rozsudcích došlo k opakovaným zobecněním, že rozhodnutí Energetického regulačního úřadu o sporu podle § 17 odst. 7 je rozhodnutím, jímž správní orgán rozhodl v mezích své zákonné pravomoci v soukromoprávní věci.

[13] Soudní přezkum správních rozhodnutí v soukromoprávních věcech není svěřen soudům jednajícím ve správním soudnictví. Ty jsou podle § 2 s. ř. s. povinny poskytovat ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob. Ochrana soukromých práv je poskytována v občanském soudním řízení (§ 1, § 2 o. s. ř.). Rozhodne-li o soukromém subjektivním právu nejprve správní orgán, pak se postupuje v následném občanském soudním řízení podle části páté o. s. ř.

[14] Krajský soud v Brně proto postupoval správně, pokud žalobu odmítnul postupem podle § 46 odst. 2 s. ř. s., dle něhož soud návrh odmítne, domáhá-li se navrhovatel rozhodnutí ve sporu nebo v jiné právní věci, o které má jednat a rozhodnout soud v občanském soudním řízení, anebo domáhá-li se návrhem přezkoumání rozhodnutí, jímž správní orgán rozhodl v mezích své zákonné pravomoci v soukromoprávní věci. Krajský soud dostal také své povinnosti poučit stěžovatele o tom, že do jednoho měsíce od právní moci usnesení může podat žalobu k věcně příslušnému soudu.

[15] V daném případě tedy nebyly naplněny namítané kasační důvody a Nejvyšší správní soud neshledal ani důvody, pro které by měl rozhodnutí zrušit pro pochybení, k

nimž by měl přihlížet z úřední povinnosti podle § 109 odst. 4 s. ř. s. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[16] O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Žalovanému nevznikly náklady nad rámec jeho běžné činnosti. Nejvyšší správní soud proto v jeho případě rozhodl tak, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. března 2023

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu